

Imate vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Redna cena: 10 vinarjev. Za celoletno naročnino: 100 vinarjev. Za celoletno naročnino: 100 vinarjev.

Redna cena: 10 vinarjev. Za celoletno naročnino: 100 vinarjev. Za celoletno naročnino: 100 vinarjev.

EDINOST

Poslednja številka "Edinosti" se prodaja po 8 vinarjev, začetne številke po 10 vinarjev.

Oglašni razpis: Oglašni razpis za oglaševanje v "Edinosti" se odpre 1. decembra 1917. Oglašni razpis: Oglašni razpis za oglaševanje v "Edinosti" se odpre 1. decembra 1917.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 25. (Kor.) Uradno se razglasi: 25. novembra 1917.

Italijanski napadi na oba strah Brenne in proti Portici, ki ga je dne 22. t. m. zadel grški strelski polk št. 3, so se razbili pred našimi črtami.

Na vzhodu nobenih posebnih dogodkov. Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 25. (Kor.) Veliki glavni štab, 25. novembra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Rupprehta: V Flandriji se je razvil topovski boj popoldne med gozdom Honthulstom in Sandvoorde do velike sile. Angloski sunek ob cesti Yperu — Menin se je izjalovil. Na bojišču jugozapadno Cambrai so se vršili srđiti, toda le kralevo omejeni bili. Proti vasi Inchy je postal sovražnik zopet močnejši sile v napad. Štirih dni so zaimali napadi gosti pobetni vali. Sovražne izgube so bile posebno težke. V protinapadu so pridobile naše čete več sto metrov na prostoru. Po srđitem topovskem ognju je napadel sovražnik vas in gozd Bourlon. Pod zaščito meglenih oblakov je prodrl do vasi. Gardni filžirji so po srđitem ponovnem boju z golim orožjem vrgli sovražnika v njegove izhodne postojanke, dočim so pomorjanski grenadirji ob gozdu izjalovili vse napade sovražnika. Po posrečeni jutranji napadu na Bantien so bili izvršeni prđine tankaj le slabši delni sunki. — Armada nemškega cesarjeviča: Delovanje Francozov je ostalo skoro na vsi fronti živahno. Močnejši polkovski oddelki so špali proti našim črtam. Topovski in minovski boj je bil stopnjevast. Severovzhodno Craonna, v več odsekih Sampanje in na vzhodnem bregu Moze. Lastne napade čete so privedle z neke posrečene akcije zapadno Beaumonta mnogo ujetnikov. — Armada vojvode Albrehta: Vzhodno St. Mihiela in posebno v Sundgau ojačeni topovski in minovski ogenj. V gozdu pri Apremontu in pri Ammerzwelteru so bili odbili močnejši francoski sunki.

Vzhodno bojišče in macedonska fronta. — Napadi na obeh straneh doline Brenne in proti Mt. Pertico so se razbili pred našimi črtami.

Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 24. (Kor.) Generalni štab poroča: Zapadno Btiffia in v kolenu Černe topovsko delovanje. Naši napadni oddelki so prodrl v sovražne postojanke jugozapadno Dojra in napravili ničnike. Pri Isaceji živahen topovski ogenj.

TURSKO.

CARIGRAD, 24. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Sinajski fronta: Napadi, ki so jih obnovili Angleži dne 23. t. m., obahli proti srednji naši fronti, so bili odbiti ob velikih izgubah sovražnika. Upletni smo eno strojno in več ničnikov treh divizij. V zadnem času so bili potopljivi ob obali Palestine trije nadaljni parniki, med njimi en prevoznik parnik in eden z municijo in vojnimi orodjem.

Novi angleški poveljnik v Mezopotamiji.

LONDON, 24. (Kor.) Uradno se poroča: General Marshall je bil imenovan za poveljnika angleških čet v Mezopotamiji.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

24. novembra. — Na asijski planoti in ob Plavi so bili odbiti vsi močni sovražni napadi, navedeni z obrežnim topovskim obstreljevanjem in izvršeni z veliko srđitostjo. V nižini so bili sovražni oddelki, ki so poizkušali priti s pomočjo čolnov čez reko, poginani v beg. Tri sovražna letala so bila sestreljena. — Albanija: V noči 23. t. m. so sovražne sile med Vojuš in Osunom napadle našo črto južno. Leftinije. Bile so odbite. Delni uspehi, doseženi med Btiffjem in Preseko, so bili izenačeni z našimi protinapadi.

PODLISTEK.

Millionar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisal Evgen Chevau.

— Da, — je nadaljeval gospod de Badiere; — Pavlina se je podvžala, da kolikor mogoče hitro izpolni željo, ki jo je izrekel njen oče v svoji oporoki in ki je tudi njena srčna želja. Po poroki pa bo takoj odpotovala.

— Tako hitro? — je menila Avrora.

— Zenin želi, da bi kolikor mogoče hitro zapustila hišo s toliko tako žalostnimi spomini.

— Pa pojdem tudi jaz v cerkev in pomolim za njeno srečo. Vrniva se v paviljon, gospod de Badiere, in počakajva tamkaj do mase, — je dejala Avrora.

Nato sta Avrora in sodnik odšla proti paviljonu.

Ko sta odšla, je Brichet še vedno ostal naslonjen na okno in molčal. Maurice pa se ni mogel dovolj načrtiti temu molčanju.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 24. (Kor.) Wolffov urad poroča: Neki nemški podvodnik je potopil v Severnem ledenem morju 5 parnikov, skupno 14.000 ton.

Državljanska vojna v Rusiji.

Angleži zaplenili ruske ladje.

KOPENHAGEN, 24. (Kor.) Neki ruski list poroča, da so Angleži zaplenili v severnih vodah vse ruske ladje. Tudi ruski topovi in križarka »Askold« v Sredozemskem morju so pod angleškim nadzorom.

Čete proti Petrogradu.

STOCKHOLM, 24. (Kor.) Glasom listov se je proti Petrogradu korakajoči armadni zbor ustavil pri postaji Virici. Čete, ki so bile odpoklicane s fronte, se bližajo Lugi.

Obupno razmere v armadi.

KOPENHAGEN, 24. (Kor.) »Nationalitend« objavlja neko petrogradsko brzojavko, glasom katere je voditelj živilskega ministrstva poslal odborom delavskih in vojaških svetovetov brzojavko frontnih armad, ki pravi, da je položaj armad glede živil obupen. Zadnje zaloge prepečenja so izčrpane in dovažanje živil postaja vsak dan manjše. Ako ne pride kmalu pomoč, nastopi katastrofa. S severne fronte je došla brzojavka, da je v zadnjih 3 dneh prišlo 15 vagonov živil. Ni ne kruha ne krme. Armadi grozi lakota.

Razne vesti.

KOPENHAGEN, 24. (Kor.) Iz Haparanda se poroča: Na mesto odstopivšega poveljnika petrogradskega vojaškega okraja, generala Muravjeva, je bil imenovan za glavnega vodjo čet Antonov, ki je član revolucionarskega odbora. »Novaja Žizn« poroča, da smejo časopisi, razven »Novoje Vremje« in »Svieta«, zopet izhajati. »Dien« javlja, da je zveza kozakov soglasno sprejela resolucijo, v kateri izjavlja, da ne prizna državnega prevrata boljševikov, da pa ne želi posegati v državljansko vojno. Pa ne bo deloval z vsemi silami za demokratične ureditve v raznih kozakiških ožemljih.

Trockij o vnanji politiki sovjeta.

ROTTERDAM, 24. (Kor.) Iz Petrograda se poroča z dne 22. t. m.: Včeraj je imel Trockij govor o vnanji politiki sovjeta in je izjavil, da so zavezniki sprejeli sovjetne nepriznanje. Sovražniki presoajo prevrat le s stališča, da bo Rusija oslabiljena. On je kljub temu mnenja, da bo vojna kmalu končana. Pripravlja se rumena knjiga z vsemi listinami, ki so jih zamogli najti boljševiki. Mogoče je, da sestavijo kmetje z armadnimi odbori nove vlade boljševikov lastno vlado s Černovom na čelu.

Nemaksimalistični listi proti premirju.

LONDON, 24. (Kor.) »Daily Telegraph« poroča z dne 22. t. m., da smatrajo nemaksimalistični listi zahtevo Lenina in Trockega po premirju za prekršitev londonske pogodbe in izdajstvo Rusije.

Preiskava radi poraza ob Soči.

BERN, 24. (Kor.) Agentura Radio poroča iz Rima: Canepa je dobil od parlamentarnih odsekov naročilo, naj zahteva od vlade uvedbo preiskave o vojaškem porazu ob Soči.

Kabinetna kriza na Kitajskem.

PEKING, 24. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Vaghtschieh je bil provizorično imenovan za ministrskega predsednika. Predsednik ne more dobiti nikogar, ki bi v očigled negotovemu položaju hotel trajno prevzeti to mesto.

Prebiranje letnika 1899 v Franciji.

PARIZ, 24. (Kor.) Vlada je predložila zbornici predlogo glede prebiranja in vpoklica letnika 1899.

DOMOVINA TI DA 6% ZA VOJNO POSOJLO, SVOJIM OTROKOM PA OHRANIŠ DOMOVINO Z VOJNIM POSOJLOM.

— Kaj ste sklenili, gospod Brichet — je vprašal; — ali smem končno že povedati globoko užalošeni Pavlini, da njen oče še živi in da je v njeni bližini?

Brichet je odgovoril počasi in zelo resno:

— Čemu? Če se sedaj vrnem semkaj, da zavzamem zopet svoje mesto v družbi, bodo sodišča zahtevala odgovor o onem človeku, ki je tu zavzemal moje mesto... Moral bi jim potem izročiti očeta svoje prve žene, Pavlininega starega očeta. Ali bi se mi upal svetovati vi to, Maurice?

— Ne, — je odgovoril zdravnik.

— Če se zopet pojavim tu, prikujem zopet nase nesrečno bitle, kateremu sem itak povzročil toliko bridkosti. Sedaj upa Avrora v bodočnost, polno ljubezni, tako bi pa bila prikovana na starca, katerega ni ljubila nikdar.... To bi ji moglo zadati smrt.

Brichet je žalostno zmajal z glavo.

— Ne, uel — je dejal; — oni, katere je v času, ko bi me bila morala preklinjati,

„Proletarski mir“.

Dunaj, 19. novembra.

»Svetovni mir brez aneksij in odškodnin« in »na podlagi samoodločbe narodov« — tako se je glasila parola iz Rusije po revoluciji. In grof Czernin je izjavil, da po enakem miru hrepeni tudi Avstro-Ogrska.

Mi avstrijski Slovani sami smo nevarno zmajali z glavo in menili, da grof Czernin ne misli zaresno ali vsaj, da ne misli dovolj globoko, kaj vse pomeni to geslo ruske revolucije. Menili smo vselej, da se vse razbije, kakor hitro bi pričeli resneje misliti na uresničenje tega gesla tudi v naši monarhiji. Saj vendar grof Czernin ni mogel biti tako strašno naiven, da bi bilo po njegovem to geslo veljavno za ves svet in le za Avstro-Ogrsko ne. In vendar smo čuli ponavljati to geslo o »samoodločbi narodov«, da smo morali končno verjeti vsaj to, — da so ga resno zadrževali in oglašali in da ga bo treba tudi držati, ako pride do sklepanja mira na taki podlagi.

V še postrani meri je prišlo do podobnih temeljev za bodoči mir zadnje dni, ko je prišel v Rusiji Lenin na krmilo. — Tudi on je resno govoril o miru, tudi ponujal ga je že in stavljal pogoje, povsem podobne prejšnjim. In podaj je svetu tako tolačenje o miru potem samoodločbe narodov, da smo se morali nasmehnjati in reči: Lenin, kar pridi, pa skleni na tej podlagi mir z avstrijsko-ogrskim diplomati! — Ko so po Avstriji stajali v Ljenu veliko zaupanja, da bi sklenil z nami mir, nam je prišlo nehoté v glavo: kako pa izvedejo pri nas tiso samoodločbo narodov? Kako bo Lenin nadzoroval to — samoodločevanje?! In: ali se avstro-ogrski diplomati zavedajo dalekosežnosti Ljenuovega programa? Ali imajo merodajni krogi dovolj poguma, da bi doma izvedli predpogoje za splošni mir po Ljenuovi formuli?!

Kaj pa je Ljenuova zahteva drugega, nego še ostrejša oblika znanih državno-pravnih izjav z dne 30. maja t. l.? Izvede doma sami zahteve Čehov, Poljakov, Ukrajincev in Jugoslovancev — in ustvariš iste predpogoje za mir po Ljenuovi formuli! Kaj več bi potem naštržali tudi on ne zahteval. — To pa je treba vsakogar izvršiti, ako zaresno mislite, kar trdite, namreč pričeti pogajanja za mir v smislu ruskih predpogojev.

Da pa avstrijski državni najbrže — vsaj večina ne! — niso dovolj resno premislili, kaj vse obsega Ljenuova nitrova formula, nam dokazuje madjarski politik grof Julij Andrássy, ki je dejal sotrudniku »Deli Hirlap« med drugim:

»Ako ostane Ljenuizem zares pri moči, tedaj je verjetno, da ta vlada v kratkem nastopi s ponudbo mira. Taka nitrova ponudba se mora po mojem mnenju upoštevati na vsak način. — Vsekakor pa ostane odprto vprašanje, ali bi ne zahtevali od nas tekočevanega »proletarskega mira«, t. j. da pridejo do nas s takimi zahtevami, ki bi jih mogla naša monarhija izpolniti le s popolno prekuclo v notranjih odnosih.«

Ali so čudni ti možakarji, ti avstro-ogrski politiki in diplomati! Predpostavljam namreč, da je še mnogo, prav mnogo Andrássyjev ne je na Ogrskem, marveč tudi v Avstriji. Ti si menda domišljajo, da bi tisto geslo »brez aneksij in odškodnin« veljelo le za Rusijo, le za Francijo in Anglijo, za našo državo pa ne! In pa tista »samoodločba narodov« bi veljala za: Poljake, Fince, Kurlandce, Litavce, Ukrajince (za te le zunaj v Rusiji, za druge ne!), morda celo za Irce, Bretonjce in za indijske narode, — za nas v Avstro-Ogrski pa Bog ne daj le pomisliti!

Grof Andrássy se je kar stresel pri misli, da bi mogel veljati kaj »proletarski mir« tudi za našo državo, kajti ta bi pomenil »popolno prekuclo v notranji države.« Državniški modrijani Andrássyvega kalibra bi torej radi pozdravili Ljenuov mir, toda njegove temeljne zahteve bi se ne smele dotikati avstrijskih narodov! Hotentotov da, če treba onih na

ostala neomadeževana žena, nočem odtegovati edine nagrade, katere ji omogoči da pozabi izgubo mladostnih let, katerih sem jo oropal jaz.

Obrnil se je nato proti paviljonu, kamor je odšla njegova soproga, in dejal:

— Avrora, bodi srečna s svojim Raoulom.... od danes dalje si vdova in slobodna.

— Kaj torej mislite storiti? — je vprašal Maurice.

— Ostanem, kar sem.... mrtev, mrtev za ves svet.... ostanem pokopani Brichet. Da, vsaj za Pariz — hočem biti mrtev.... Toda tja v ozadje, na provansalski obal, v tih, miren kraj, katerega sem že izbral.... in kamor odpotujem v nekaterih urah.... tja potem po poroki pripeljejo Pavlino, in tam, otroka moja, preživim potem z vama mirno svoje stare dni, spominjajoč se besedi, ki jih je pravkar izpregovoril de Badiere: so leta, v katerih naj srce biva edino le še v očetovski ljubezni

Marsu tudi; tem vsem privoščajo »samoodločbo«, privoščajo »proletarski mir«; samo narodom te monarhije ga ne privoščajo, ker to bi pomenilo notranjo prekuclo, ali bolje: prekuclo bi se nemški in madjarski privilegiji. In tega ne mara ne grof Andrássy in ne avstrijski vse-nemški kričaci, ki menijo, da je ves svet ustvarjen le za nje, vsi drugi pa smo za to tu, da služimo njihovi pohlepnosti.

Ali nikakega dvoma ne more biti, da, ko se bo sklepal svetovni mir in se bodo ustvarjali temelji večnemu miru na ta način, da se za vselej strž vsi sporni povičini, da se na bo govorilo tako lehkomišelnostje v en dan, marveč da pride ali do resničnega mira, ali pa se pogajanja prav hitro razbijejo. In takrat bi videli tudi ruski sanjači, da je »proletarski mir« nemogoč, dokler vladajo v Avstro-Ogrski starokopitneži po kopitu grofa Andrássyja. S tega stališča bi bilo celo želeči, da bi prišlo čimprej do kakih takih dogovorov!!

Nemstvo in zahteve južnih Slovanov.

V daljšem zanimivem članku se bavi »Agramer Tagblatt« z dejstvom, da so slednji tudi v Nemčiji začeli jugoslovanskemu vprašanju obracati svojo pozornost. V soglasju z našo včerajšnjo politično vestjo pod naslovom »Rešitev jugoslovanskega problema — brez Slovencev« vprašuje zagrebški list: kako dolgo bo še trajalo, predno bodo v Nemčiji povsem razumeli vse probleme, ki so provzročili to svetovno vojno, oziroma, ki so se pojavili tekem te vojne? Kajti ta vojna je pospešila marsikaj, kar se je zdelo, da počiva v najneklenejih oblikah, s čemur pa se mora baviti sedaj evropska javnost.

Tako je tudi jugoslovansko vprašanje postalo svetovno vprašanje, ki je z zaključkom vojne v najtesnejši zvezi. Ta nadzor je začel prodirati tudi v Nemčiji, kajti, če bi ne šlo za mednarodne interese, bi bilo povsem nerazumljivo, čemu se nemški politični krogi zanimajo za usodo južnih Slovanov v monarhiji? Saj tudi med zavezniki ni običajno, da bi se vmešavali v notranjepolitične stvari drugega konaranta; izvenšči seveda slučaj, da notranje politike določne države ni možno ločiti od vnanje politike. In ta slučaj je — kakor se zdi — nastopil za nemško javnost.

Nadovezujoč na izvajanja v »Mittel-europäische Korrespondenz« (ki smo jih že omenjali tudi mi in ki pritrjajo ustanovitvi jugoslovanske državne tvorbe — brez Slovencev), povdarja zagrebški list, da so v izhodišču tem izvajanjem interesi Nemcev in Madjarov!

Zato naj bi se zahteve južnih Slovanov uresničile le do tiste mere, ki bi bila v soglasju s sedanjim gospodovalnim položajem Nemcev in Madjarov v monarhiji. Drugače povedano: pot do morja mora ostati odprta teliko za Nemce, kolikor za Madjare. Zato tudi ne bi smela nova južno-slovanska država na eni strani obsegati Slovencev, na drugi pa bi se morala ustanoviti pod gospodstvom krova sv. Stefana!! Iz tega pa je razvidno, da se v Nemčiji iz poteka te vojne še vedno niso dovolj naučili in da se pri obravnavanju problemov, ki naj zaključijo vojno, še vedno ne znajo postaviti na tisto visoko stališče: enakosti vseh narodov, stališče torej, s katerega se je še najprej nadejati miru.

Nato oporeka zagrebški list nazoru, da bi jugoslovanska država pod habsburško dinastijo Madjarom in Nemcem zaprla pot do morja. Saj živi nemško pleme že davno na dolgi obali morja na severu! In potem vprašuje: kak interese bi imeli južni Slovani, (ko bi imeli Jadransko obal v svoji posesti) na tem, da bi nemški in madjarski trgovini (zapomnimo si: le trgovini!) zapirali poti svetovnega prometa?! Ni ga gotovo nobenega južnega Slovana, ki bi bil proti temu, da se Trst ali Reka proglasi kot slobodna luka. Saj je tudi monarhija pred to vojno stavila Italiji tako ponudbo. Mednarodno zaimčena svo-

Nato se je obrnil k Pigeotu in nadaljeval: — Baudouin sam se je dal premotiti po ponarejeni oporoki, katero je spisal Ponedeljek in ki zagotavlja Avrorino bodočnost, ter ostalo imetje izročil Pavlini. To naj ostane tako: jaz sam bi ne bil mogel storiti boljšega.... Kar se pa tiče vas, Pigeot, vam darujem življenje.... Glejte, da se spokorite za svoje grehe.

Hišnik je povesil glavo in zamrmal: — Moj otrok bo bogat in srečen: nimam prav nobenega vzroka več, da bi si še želel življenja.

Pri teh besedah mu je roka skrivaj objela v žepu stekleničico, iz katere je natočil Ponedeljku strupa.

Brichet pa se je zopet obrnil k Mauricu in dejal:

— Jaz torej odpotujem. V nekaterih urah odpotujete za mano. Podvžajte se, dragi moj, iz sočutja do ubogega očeta, ki že tako dolgo svoje hčerke ni pritisnil na svoje prsi.

bodna luka bi bila za Nemce in Madjare v isto korist, kakor bi bilo n. pr. Gdansk (Danzig) za novo poljsko državo, ki naj bi se ustanovila. Če bi se Poljska zadovoljila z eno edino nemško lukjo, bi bili dve mednarodni slobodni luki zadostno jamstvo za trgovsko-politični razvoj Nemcev in Madjarov v obdonavski monarhiji!

Pa še na neko drugo okoliščino opozarja zagrebški list. Če je Rusija — država torej z nad 170 mil. prebivalstva — v svrhu, da čim prej pridemo do mira, pripravljena odreči se edinega razpoložljivega trdnjava do neledenega morja, Carigrada, potem bi morali že tudi gospodovljivi narodi Avstro-Ogrske imeti toliko interesa na miru, da bi privolili v pogajanja z južni Slovani na principu enakopravnosti o vprašanju izhoda do morja! Saj gre tudi tu za moralčno znago pravico nad materijelno silo, saj je ta princip vsebovan tudi v papeževi noti, ki sta jo svojedobno toliko grof Czernin, kolikor g. Michaelis tako drage volje sprejela.

»Agramer Tagblatt« oporeka tudi državno-pravnim oporekanjem v »Mittel-europäische Korrespondenz« proti naši deklaraciji od 30. maja. Ravno v Nemčiji bi morali biti zelo previdni v tem pogledu in naj bi ne izvajali skrajnih konsekvenc iz državno-pravnih principov! Saj je tudi vloga, ki jo igra Prusija v nemški državi, težko združljiva z izvajanjem državno-pravnega principa. Če bi se bil Bismarck in njegovi sotrudniki tako krčevito držali državno-pravnih izročil, težko da bi bili ustanovili mogočno nemško državo. In nemški javnosti mora biti znano, kako izpremembe je doživel državno-pravni princip tekem zadnjih sto let. Saj bi izvedba te ideje v nje najširšem pomeni dovela do uničenja starih obstoječih držav, a ne tesnosrčno tolačenje do ogrožanja vseh narodov. Zato je o državno-pravnih politiki govoriti samo ob uvaževanju narodnostnega principa in pa onega samoodločbe! Odpadajo torej v tem slučaju vsi prigovori od nemške strani proti izjavi od 30. maja.

Končno opozarja zagrebški list še na en poljav. Delo, da se odpravijo povodi konfliktov in da se ugladi pot do mira, more biti uspešno le tedaj, če se interesi velikih držav uresničijo ob najširši zadovoljli zahtev malih narodov! Če bi se spuščali v barantanje in potiskanje pod minimum stavljenih zahtev, bi bilo pričakovati le začasne, ne pa zadovoljive rešitve. To pa, kar »Mittel-europäische Korrespondenz« koncedira južnim Slovanom, ni zadostno, da bi ustvarilo trajno naklonjenost; zadošča pa, da se sovražstvo, ki se je nabralo tekem stoletij, ohrani nadalje. Ravno poljsko vprašanje je klasičen zgled za to.

Slovenske meje.

Pod takim naslovom prinaša »Narodni List« razpravo, iz katere posnemamo:

Jugoslovanska deklaracija z dne 30. maja v dunajskem parlamentu je bila navdušeno sprejeta pri vseh Jugoslovanih: Slovencih, Hrvatih in Srbih. Izjemo delajo, ne vsi, ampak jako malo število moslimov, a la Armatović. Kajti pristaši Adema Mešića so za ujednjenje, pa tudi dra. Bošagčič pod nekimi pogoji. Hercegovski moslimi izlazi naprednjaki, soviza ujednjenje. V monarhiji nas je osem in pol milijona, a od teh je samo 600.000 moslimov. In še od teh je neznaten del proti ujednjenju, a to le iz neznanja stvari. Moremo torej trditi: dvajseti del protivaštva, pa tudi če bi bil dvanajsti, ali celo tretji del, ne odločuje, ko je večina naroda za ujednjenje.

Slovenec je 1.600.000. Po teritorijalni kontinuiteti pa se slovenska posest nadaljuje tudi v Italiji, kjer je 60.000 Slovencev, ki so bili ob urejanju mej z Italijo žrtvovani po komisiiji, v kateri ni bilo naših ljudi. Razum tega je mnogo Slovencev v Ameriki — pak tudi na Ogrskem.

Najhuje med vsemi trpe v narodnem pogledu Slovenci na Koroškem. Najzla-vši odpor in slovo pa kažejo Slovenci v Trstu in v tržaški pokrajini in v Istri. Poslanec Grafenauer je govoril v parlamentu o »celovškem vilajetu«. Hotel je reči s tem, da Slovenci na Koroškem trpe huje, nego so trpele narodnosti — na Turškem! Podedno se godi tudi Slovincem na Ogrskem in v Italiji. Ali niso to suženjski odnosi? Mari se to po vojni ne izpremeni? Ali naj naučujemo zločinstvo zabranja narodu, posluševati se maternega jezika ter mu usiti tuj jezik? Ogrska in Italija želijo že tako, dočim je v Avstriji nekoliko boljše. Vendar treba povdariti, da so Slovenci sezali do Tirola in da jim je pripadala vsa Koroška, kjer so na Gospodstvenem polju ustoličali slovenskega vojvodo. Omeniti treba, da je bil Celovec pred p. l. italijanski slovenski mesto. Ali germizacija je ponemčila vse in Slovenci so se kmalu obrnili v južni Koroški.

Danes, ko se toliko govori in piše o ujednjenju Jugoslovancev v habsburški monarhiji in je dunajska deklaracija najvažnejša politična točka, treba natančneje opozoriti tudi hrvatsko javnost, kod teko slovenske meje.

14